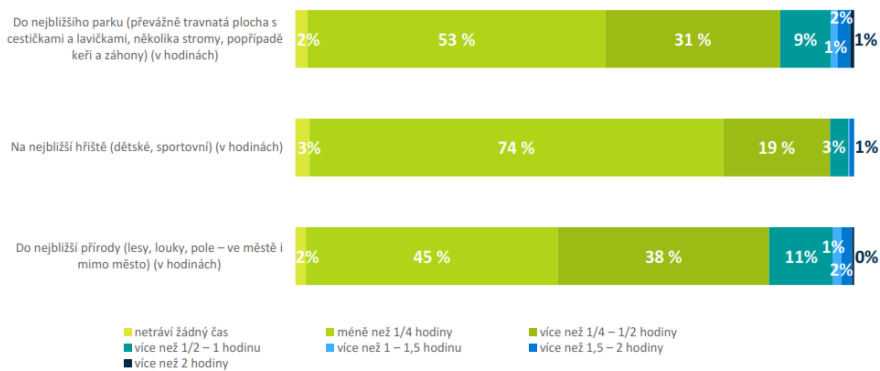

ekopsychologie

Vztah k přírodě a životnímu prostředí
PhDr. Jan Krajhanzl, Ph.D.
22. října 2020

1

Jak daleko to mají rodiny do parku, na hřiště a do přírody?

2

proč být venku ?

3

4

metodologické „varování“

- › **korelace neznamená kauzalitu...**
(sociodemografické vlivy)
- › **korelace: co bylo dřív - vejce nebo slepice?**
(problémové děti u tv)
- › **více faktorů**
(obezita, kriminalita ad.)
- › **co bylo vlastně testováno?**
(jaké prostředí? jaký druh kontaktu s venkovním prostředím?
organizovaná vs. neorganizovaná? kde je problém – sedací
aktivita, virtuální prostředí, nekontakt s přírodními prvky?)
- › **ptali jsme se lidí, co je pro ně důležité...**
(significant life experiences – SLE)

5

6

7

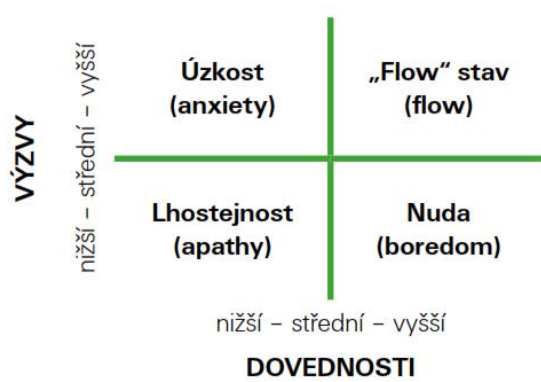

**adaptace
na přírodní
podmínky**

8

9

Čtyřkanálový model kontaktu s přírodním prostředím (podle Clayton, Myers, 2009: 134)

10

flow

Mihály Csikszentmihalyi

11

12

adaptace
na přírodní
podmínky

zkušenosti
s přírodou

13

motorika
kondice

14

snižování stresu

15

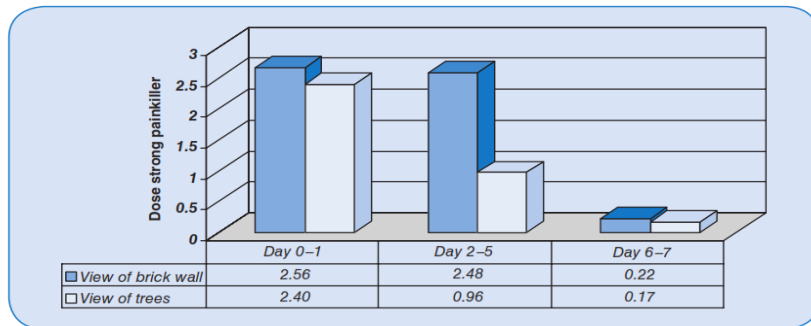

STRESS RECOVERY THEORY Teorie snížení stresu

Roger Ulrich (1984)
Roger Ulrich et al. (1991)

16

Figure 5.1 Intake of doses of strong painkillers among patients recovering from gallbladder surgery in rooms with a view of nature or a view of a brick wall.
Adapted from Ulrich (1984).

17

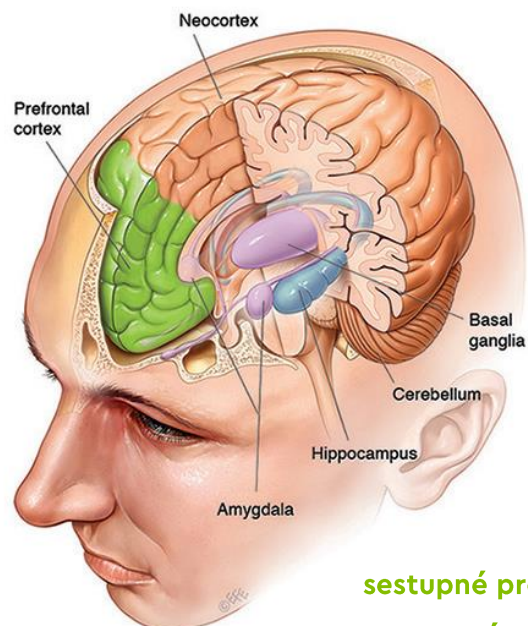

snižování
kognitivní
únavy

18

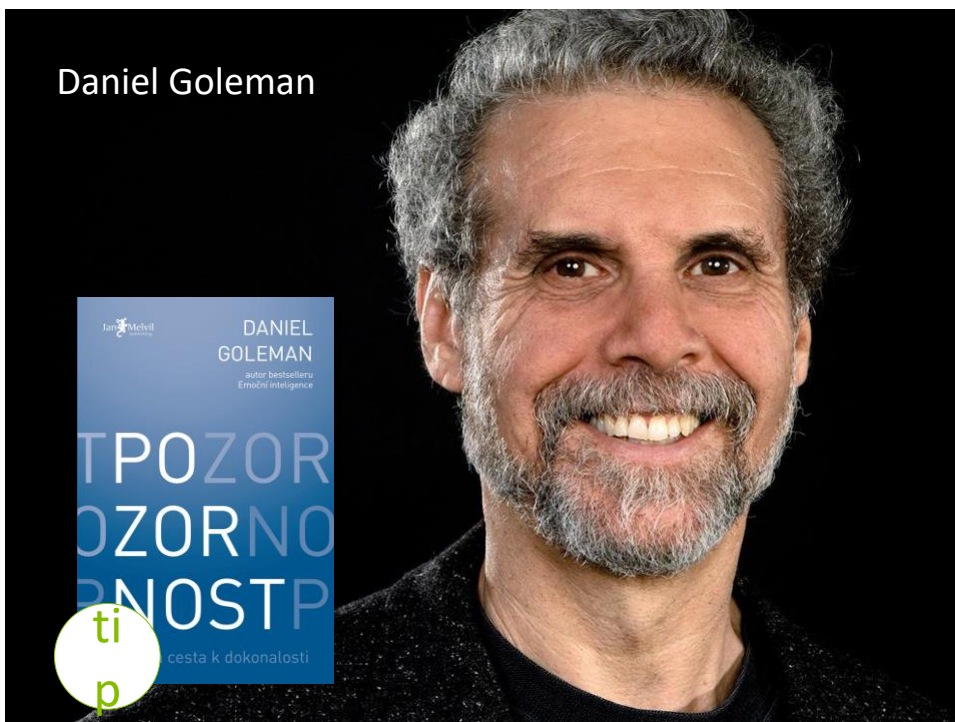
19

sestupné procesy (top-bottom)

vzestupné procesy (bottom-up)

20

21

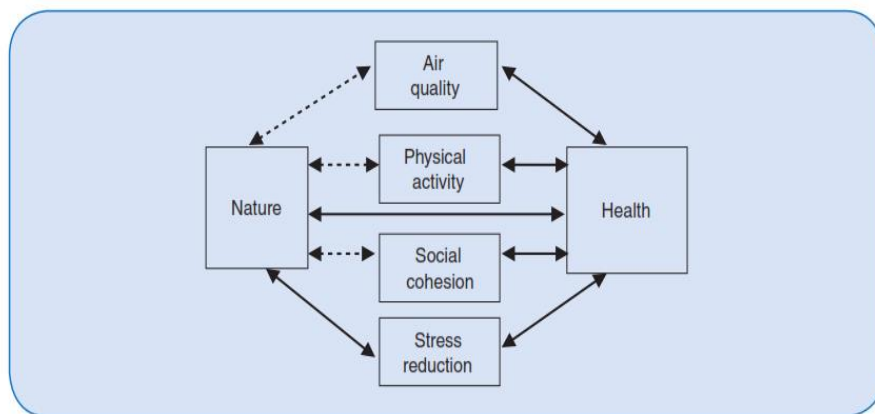
zdraví

22

empiricky potvrzené přínosy pro zdraví

- › lepší imunita
- › méně obezity
- › lepší kondice
- › méně bolesti zad
- › méně migrén
- › méně zánětů horních cest dýchacích
- › lepší stav kardiovaskulární soustavy
- › prevence astmatu
- › hladina cukru v krvi diabetiků
- › prevence krátkozrakosti
- › vyšší věk dožití

23

Figure 5.2 Schematic representation of relationships among nature, health, and underlying mechanisms. Solid lines represent established relationships; dashed lines represent weaker or inconsistent relationships.

+ vitamín D + mikroorganismy

24

25

potřeba kontaktu s přírodou?

estetický postoj k přírodě?

etický postoj k přírodě?

environmentální vědomí?

26

co se může objevit v závěrečné písemce?

- › PROČ (NE)BÝT VENKU? mýtus ušlechtilého divocha, metodologické upozornění, přínosy kontaktu s přírodou (všechny probírané), model kontaktu s přírodou (včetně flow), teorie obnovy v přírodě (Kaplanovi, Ulrich, Joye), micro-restorative experiences

27

zadání na příště

- › Na příště jsou 2 úkoly. **Je na vás, jaký úkol se rozhodnete splnit dříve:**
- › **1) Sebeexperiment: jednodenní půst od médií**
  - › Jeden den se vyhněte veškerým médiím. Žádný internet, žádné sociální sítě či e-maily, žádné elektronické hry, žádné písničky, žádný rozhlas či TV. Pokud nepůjde o neodkladné věci, raději nikomu nevolejte. Vyhněte se pokud možno počítači, pokud do příštího pondělí najdete den, kdy to jde – pokud to nejde, udělejte na něm jen to nejnnutnější, ani o sekundu víc (tzn. napsat úkol, už dne sjíždět FB nebo zprávy).
  - › Nejpozději do úterý 3. října ve 12:00 prosím zachyťte, co jste prožívali, [tady](#).
- › **2) Práce se studijními materiály:**
  - › Shlédnout film The Social Dilemma, k vidění na Netflixu nebo pro účastníky kurzu [tady](#).
  - › Shlédnout video, kde zazní některé důležité doplňující informace, [tady](#) (omlouvám se, že sdílím link z poměrně pitomého youtube kanálu, ale jinde jsem to s CZ titulky nenašel).
  - › Nejpozději do úterý 3. října ve 12:00 odpovědět po shlédnutí filmu + videa na několik otázek [tady](#).

28